

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

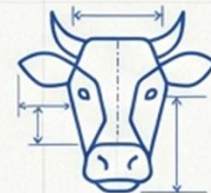
2027

Zemkopības ministrija

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

Labās prakses piemēri ceļā uz veselu saimniecību

Veiksmīgu saimniecību prakses
un rādītāju analīze

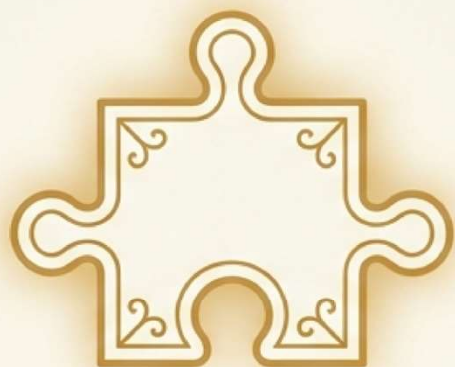
Agnese Radžele-Šulce
LLKC Stratēģijas un komercattīstības direktore

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

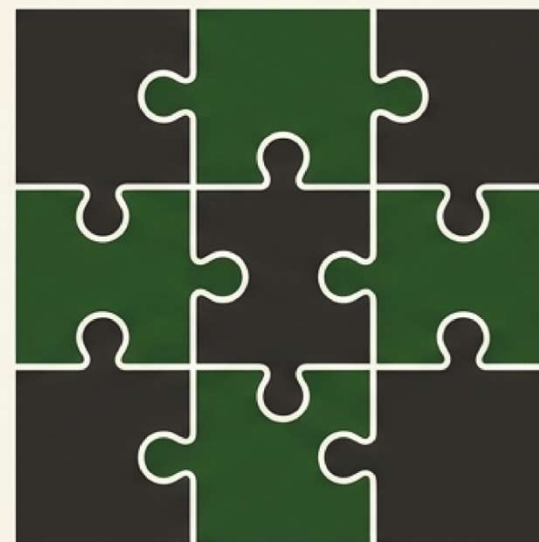
Meklējot ‘brīnumrecepti’, mēs atklājām ko citu

Mīts

Daudzi meklē unikālu tehnoloģiju vai īpašu paņēmienu, kas nodrošinātu izrāvienu. Taču, analizējot labākos rezultātus, aina ir skaidra – panākumu pamatā nav slepenu atklājumu.

Realitāte

Vislabākos rezultātus sasniedz tās saimniecības, kas konsekventi ievēro labas saimniekošanas pamatprincipus. **Izcilība ir sistēma, nevis noslēpums.**

Universālais Pamats: Kopīgās lezīmes Izcilām Saimniecībām

Zeme un augsne kā vērtīgākais resurss

Īpašumtiesību nozīme un investīcija augsnē - regulāra kalpošana un augsnes ielabošana ir būtiska investīcija nākamo gadu ražā.

Finanšu Disciplīna

Tiek plānota naudas plūsma un sekots līdz izmaksām. Visās vadošajās saimniecībās tiek gatavots gada pārskats.

Augsta Efektivitāte

Apgrozījums uz 1 hektāru pārsniedz 1500 eiro. Šis ir universāls rentabilitātes sliekšnis.

Stratēģiskā vīzija

Uzņēmuma attīstību plāno ilgtermiņā. Nozīme tiek pievērsta saimniecības izvietojumam. Pārdomāta augu maiņa un augstvērtīgs sēklas materiāls. Riska mazināšanas stratēģijas.

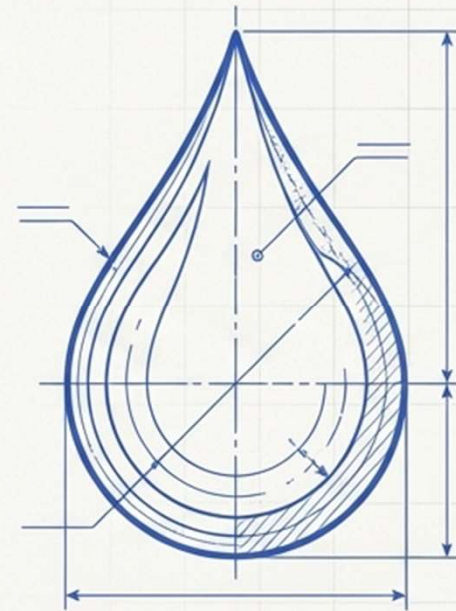
Vēlme nepārtraukti mācīties

Divas Nozares, Viena Izcilības Filozofija

Apskatīsim, kā universālie pamati tiek pielietoti, lai sasniegtu izcilus rezultātus divās galvenajās nozarēs.

Augkopība

Piena lopkopība

Augkopība: rādītāju analīze

300 – 500 ha

Platība

> 1500 €

Apgrozījums / 1 ha

**100 000 –
150 000 €**

Apgrozījums / 1 Darbinieks

7 – 7.5 t/ha

Ražība (Ziemas Kvieši)

3 – 3.5 t/ha

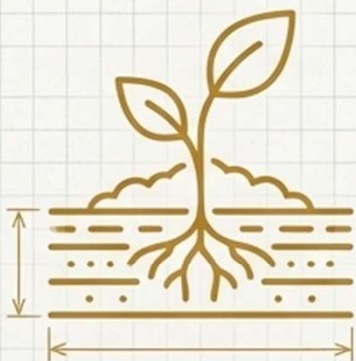
Ražība (Rapsis)

3 t/ha

Ražība (Zirņi)

Augkopības labās prakses formula: operatīvā prakse

Agronomija

- Veic kalķošanu un sistemātisku augsnes ielabošanu.
- Ievēro augu maiņu, audzējot arī pākšaugus.
- Izvēlas izturīgas šķirnes un regulāri atjauno sēklas materiālu.

Tehnoloģija

- Izmanto tiešo sēju vai samazinātu augsnes apstrādi.
- Pielieto precīzās mēslošanas sistēmas.
- Lieto saimniecības pārvaldības sistēmas (piem., Mans lauks, e-agronoms).

Riska Pārvaldība

- Apdrošina sējumus pret riskiem.
- Veic daļēju produkcijas cenu fiksēšanu, lai nodrošinātos pret tirgus svārstībām.

Praktiskas inovācijas Latvijas lauksaimniecībā: LLKC demonstrējumu galvenās atziņas (2022-2025)

RAŽAS UN AUGSNES VESELĪBAS UZLABOŠANA

Ziemāju mēslošana

Rudens nodrošina
lielāku ražu
7,89 t/ha

Pavasaris –
lielāku peļņu
661,85 €/ha

Smiltsērķšķu audzēšana

Mikrobioloģiskie preparāti
pārspēj minerālmēslus

Variants, kurā izmantoja tikai
mikrobioloģiskos preparātus, deva
visaugstāko ražu (vidēji 3,65 t/ha) un peļņu.

Zālāju kalķošana

Rupji malts kalķakmens dod
vislabāko rezultātu

Visaugstākā vidējā raža (20,57 t/ha)
un bruto segums (306 €/ha).

Starpkultūras uzlabo augsni

Starpkultūras uzlabo augsni un
ceļ nākamā gada ražu.

Maisījums ar tauriņziežiem
("Zāļai zemei S1") nodrošināja
visaugstāko pēckultūras (vasaras
kviešu) ražu (5,0 t/ha).

VIEDĀ SAIMNIEKOŠANA UN DAUDZVEIDĪBA

Ziemas kviešu šķirņu maisījumi –
stabila raža un peļņa.

50% 'Skagen' + 50% 'Informer' maisījums
3 gados deva visaugstāko vidējo ražu
(7,71 t/ha) un stabilu peļņu.

Sēklu apstrāde ar tvaiku

Sēklulu apstrāde ar tvaiku (Thermoseed) –
efektīva metode bioloģiskajām saimniecībām.

Palielināja ražu par 5-35% un
ieņēmumus par 18-117 €/ha.

Lēmumu atbalsta sistēma "Vesels augs"

Lēmumu atbalsta sistēma "Vesels augs"
ļauj samazināt fungicīdu lietošanu.

Izmantojot sistēmas ieteikumus, tika
panākts ražas pieaugums (+2,24 t/ha)
ar retāku smidzināšanu nekā
saimniecības standarta praksē.

Plāvu bioloģiskā daudzveidība

Plāvu bioloģisko daudzveidību
visefektīvāk atjauno zālmasas izklāšana.

Sugām bagātas zāles pārnešana
sekmīgi ienesa plāvā jaunas augu
sugas, tostarp plāvas līniņu un
birztalu nārbuli.

Piena lopkopība: rādītāju analīze

Piena Lopkopības Izcilības Formula: Dzīvnieku Pārvaldība un Ēdināšana

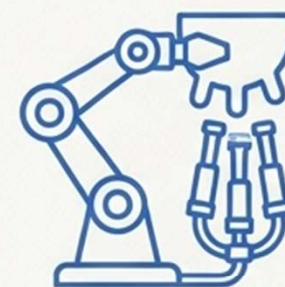
Dzīvnieku Turēšana

- ❑ Izmanto nepiesieto dzīvnieku turēšanu.
- ❑ Slaucamās govīs lielākoties netiek ganītas; ganības tiek izmantotas jaunlopiem.

Barības Pārvaldība

- ❑ Regulāri veic barības analīzes, lai nodrošinātu kvalitāti.
- ❑ Sastāda precīzas un sabalansētas barības devas.
- ❑ Izmanto barības mikserus vienmērīgas devas sagatavošanai.

Slaukšanas Tehnoloģija

- ❑ Efektivitātes nodrošināšanai tiek izmantoti gan slaukšanas roboti, gan modernas slaukšanas zāles.

Piena Lopkopības Izcilības Formula: Zemes un Resursu Pārvaldība

Augsnes Veselība

- ☐ Laukus regulāri uzlabo ar kūtsmēsliem, zaļmēslojumu vai kompostu.
- ☐ Vajadzības gadījumā veic kalpošanu.

Lopbarības Audzēšana

- ☐ Audzē kukurūzu lopbarībai.
- ☐ Izmanto mēslošanas plānus, ievēro augseku un audzē tauriņziežus.
- ☐ Augkopībā pielieto gan tiešo sēju, gan aršanu.

Saimniecības Pārvaldība

- ☐ Plāno naudas plūsmu un precīzi rēķina izmaksas.
- ☐ Puse no vadošajām saimniecībām izmanto pārvaldības sistēmas (piem., Mans Lauks).

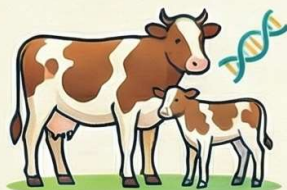
Moderns Lopkopis: Ceļvedis uz Efektivitāti un Ilgtspēju

Ģenētika un Selekcija: Pamats Ražīgam Ganāmpulkam

Agrāka atnešanās = Ievērojams ietaupījums

Samazinot pirmo atnešanās vecumu, var ietaupīt līdz **€800** barības izmakās uz dzīvnieku.

Mātes genoms ietekmē teļa vērtību

Teļi no mātēm ar zemāku genoma vērtējumu augšanai radīja **€75** zaudējumus.

Veselība un Biodrošība: Ganāmpulka Aizsardzība

Efektīva dezinfekcija samazina saslimstību par 68%

Parsīza tīrīšana iznīcina 83–92% patogēnu teļu novietnēs.

Profilakse ir lētāka par ārstēšanu

Viena sprostā dezinfekcija (**€7-11**)

Ārstēšana

Siima teļa ārstēšana (**€61-275**)

Savlaicīga ketozes diagnostika novērš zaudējumus

Viens ketozes gadījums rada **>€160** zaudējumus; diagnostikas tests maksā **€3**.

Ēdināšana un Ilgtspēja: Resursu Gudra Izmantošana

Samazini metāna emisijas ar barības piedevām

Linsēklu pievienošana barībai samazināja metāna (CH₄) emisijas par **5,8%**.

Linsēklas barībā: +2,1 kg piena dienā

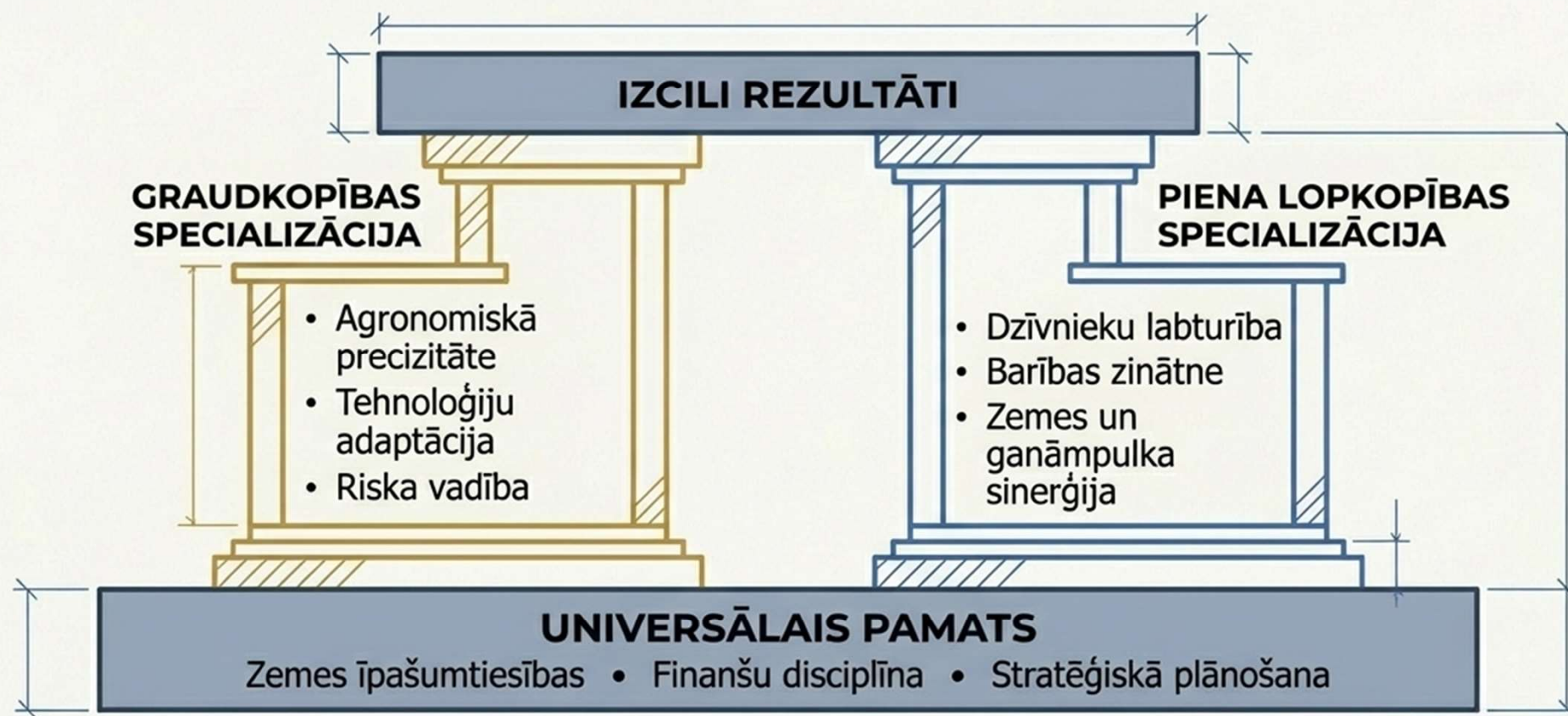
Emisiju mazināšana barības devā vienlaikus paaugstināja gan produktivitāti, gan ieneseigumu.

Ražošanas efektivitāte = Zemākas emisijas

Pallelinot izslaukumu, CO₂e uz 1 kg piena samazinājās par **41%**.

Izcilības Arhitektūra: No Pamatiem Līdz Rezultātam

Veiksme ir apzinātu, datus balstītu lēmumu un konsekventas izpildes rezultāts, nevis nejaušība.

**VIENĀ LAIVĀ,
CEĻĀ UZ
JAUNO KLP**

